KLÍČOVÉ TÉMA[1]
Články 8 a 10 Úmluvy a článek 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě Práva advokátů v judikatuře Soudu

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2025)

Úvod[2]

Na úvod několik slov k terminologii: francouzský výraz „***avocat***" se používá pro člena advokátní komory, zatímco výraz „*juriste*" je širší výraz a znamená jakéhokoli právníka (a výraz „*defenseur*" se používá pro obhájce)[3]. V angličtině je sice „**lawyer**" obecným výrazem, obdobně jako „**legal advisor**" a v širším smyslu (právním) **poradcem** a **advokátem**, ale lze se setkat s různými zvláštními označeními. Zatímco v některých právních řádech může existovat pouze jedno označení pro tuto profesi, v jiných se rozlišuje mezi právníky „s právem slyšení" (kteří zastupují klienty u soudu a jsou „členy advokátní komory") a těmi, kteří mají poradní úlohu. V některých právních řádech zvykového práva („common law") se tak používají výrazy „barrister" a „solicitor" (Anglie a Wales a Irsko) nebo „advocate"[4] a „solicitor" (Skotsko, Normanské ostrovy), zatímco v jiných takové rozlišení neexistuje, např. „advocate" (Kypr, Malta) a „attorney" (Severní Amerika). Překlady do jiných jazyků států Rady Evropy mají tendenci se lišit, případně mezi výše uvedenými výrazy rozlišovat[5]. Je na státech, aby určily, kdo a za jakých podmínek je oprávněn vykonávat právní praxi a poskytovat právní poradenství nebo právní pomoc v rámci jejich právního řádu (*Kruglov a ostatní proti Rusku*, 2020, § 137).

S ohledem na zásadní úlohu advokátů v demokratické společnosti – hájit účastníky řízení a zajišťovat důvěru veřejnosti v činnost soudů – mají advokáti podle Úmluvy zvláštní postavení, které jim při výkonu spravedlnosti propůjčuje ústřední postavení. Advokáti přispívají k řádnému výkonu spravedlnosti, a tím i k udržení důvěry veřejnosti v ni (viz například *Rodriguez Ravelo proti Španělsku*, 2016, § 40).

Toto zvláštní postavení zahrnuje zvýšenou ochranu důvěrné povahy komunikace mezi advokátem a klientem (článek 8), určitou volnost, pokud jde o argumenty používané u soudu (článek 10), a ochranu

---

[1] Vypracováno kanceláří Soudu. Pro Soud není závazné.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy a Evropského soudu pro lidská práva. Tento překlad, včetně doplnění odkazů na české překlady rozhodnutí nebo jejich shrnutí, byl pořízen Ministerstvem spravedlnosti České republiky na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

[2] Překlad tohoto úvodu (prvního odstavce) není přesným překladem francouzské verze, ale vychází z verze přepracované pro anglické čtenáře.

[3] Povolání právníka se ve Francii dříve označovalo výrazy „*conseil juridique*" a „*avoue*", než byly zrušeny a sloučeny s označením „*avocat*", čímž vzniklo jediné povolání.

[4] Advokáti v uvedených právních řádech jsou nadále členy advokátní komory, i když se nenazývají advokáty. V Anglii a Walesu se však výraz „advocate" používá v různých souvislostech v obecnějším významu.

[5] Například na Ukrajině a v Rusku je „advokát" členem advokátní komory, který zastupuje klienty u soudu, a pro ostatní se používá výraz „právník" nebo „právní poradce", zatímco v Chorvatsku se „advokát" používá jednotně pro celou profesi.

majetku advokátů (článek 1 protokolu č. 1).

Ochrana advokátů podle Úmluvy zahrnuje řadu zvláštních povinností, zejména pokud jde o jejich chování (*Morice proti Francii* [velký senát], 2015, § 133, CZE), tedy zejména požadavky etiky (*Lekavičienė proti Litvě*, 2017, § 52, CZE), například povinnost dbát na mlčenlivost ve vztahu k soudnímu vyšetřování, povinnost hájit svědomitě zájmy klientů, povinnost zdržet se urážlivých či hanlivých výroků o justici, povinnost oznámit podezření páchání určitých trestných činů ze strany klientů, a dokonce povinnost zdržet se reklamy na své služby apod.

Ke všem těmto tématům existuje rozsáhlá judikatura.

Zásady vyplývající ze současné judikatury k článku 8

Respektování mlčenlivosti (kontroly/zajištění/prohlídky/odposlech komunikace)

Článek 8 poskytuje zvýšenou ochranu veškeré komunikace mezi advokáty a jejich klienty (*Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025, § 101). To se týká mimo jiné dopisů, telefonických nebo ústních hovorů a elektronické komunikace (*Klaus Müller proti Německu*, 2020, § 37). Soud nerozlišuje mezi různými kategoriemi korespondence s advokáty podle jejího obsahu nebo účelu, neboť je obtížné stanovit hranici mezi korespondencí týkající se předmětného soudního sporu a korespondencí obecné povahy (*Altay proti Turecku (č. 2)*, 2019, § 51, CZE, a *Campbell proti Spojenému království*, 1992, § 48).

Vzhledem k tomu, že mlčenlivost je základem důvěrného vztahu mezi advokátem a klientem, požívá jejich korespondence výsadního postavení z hlediska důvěrné povahy, nezávisle na jejím účelu (*Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025, § 102). To rovněž klade na advokáty určité povinnosti (*Michaud proti Francii*, 2012, § 117–119 a citované odkazy, CZE), neboť Úmluva uložení takových povinností týkajících se vztahů s klienty nebrání (*Altay proti Turecku (č. 2)*, 2019, § 56, CZE).

Je třeba, aby advokáti (jako členové advokátní komory), kteří nehájí klienty u soudu, ale vykonávají činnost právních poradců, rovněž požívali určité procesní záruky ve vztahu ke klientům (*Kruglov a ostatní proti Rusku*, 2020, § 137; *Bersheda a Rybolovlev proti Monaku*, 2024, § 76).

Pro účely článku 8 není rozhodující, zda měl v době konkrétního rozhovoru advokát s klientem uzavřenou formální smlouvu o právním zastoupení (*Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025, § 146).

Soud navíc shledal, že zvláštní význam přikládaný ochraně profesního tajemství advokátů může platit i pro ochranu informací týkajících se výkonu jiných právnických profesí, které zahrnují zpracování informací o klientech chráněných profesním tajemstvím, jako je například profese notáře ve slovenském právním systému (*Kavečanský proti Slovensku*, 2025, § 61).

Mlčenlivost je sice jednou ze základních zásad, na nichž je založen výkon spravedlnosti v demokratické společnosti, není však nedotknutelná (*Michaud proti Francii*, 2012, § 123, CZE).

V této oblasti musí právní předpisy a praxe poskytovat účinné záruky proti zneužití nebo svévoli a každý zásah musí být podroben obzvlášť přísné soudní kontrole (*Kırdök a ostatní proti Turecku*, 2019, § 51 a citované odkazy; pokud jde o záruky v souvislosti s tajným sledováním, *Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025, §103–105).

Současně spadá ochrana mlčenlivosti do práva na obhajobu ve smyslu článku 6 Úmluvy: je zejména důsledkem práva advokátova klienta neobviňovat sám sebe, což předpokládá, že orgány při prokazování viny nesmí použít důkazy získané metodami nátlaku nebo útlaku proti vůli „obviněného“ (*Kırdök a ostatní proti Turecku*, 2019, § 50 a citované odkazy).

Soud rovněž konstatoval, že zásah do mlčenlivosti advokáta byl o to závažnější, že jeho cílem bylo odhalit zdroj informací novináře – advokátova klienta – a jedná se tedy o zásah do práv třetí osoby chráněných

článkem 10 (*Roemen a Schmit proti Lucembursku*, ESLP 2003-IV, § 71).

V judikatuře se vyskytuje několik příkladů, kdy Soud shledal porušení článku 8 z důvodu nedostatečné kvality právních předpisů (viz například *Vasil Vasilev proti Bulharsku*, 2022), nebo obecněji z důvodu zásahu, který nebyl „v souladu se zákonem“ (viz *Kopp proti Švýcarsku*, 1998, CZE, a *Särgava proti Estonsku*, 2021, CZE; *Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025). V případech zásahu na základě předpokládaného zákona Soud uvedl, že takový zákon by měl být přesný a měl by zohledňovat nezbytné záruky proti svévoli nebo neomezené diskreční pravomoci (*Namazli proti Ázerbajdžánu*, 2024, § 48–54, CZE). Soud rovněž poznamenal, že v některých případech není rozhodující právní základ, ale konkrétní podmínky jeho provádění (*Bersheda a Rybolovlev proti Monaku*, 2024, §94–95; *Romanchenko a Kharazishvili proti Gruzii*, 2025, § 54). V některých – poměrně vzácných – případech ponechal Soud otázku zákonnosti zásahu otevřenou, neboť shledal, že zásah byl každopádně nepřiměřený (*Iliya Stefanov proti Bulharsku*, 2008, § 36, *Kırdök a ostatní proti Turecku*, 2019, § 47; *Reznik proti Ukrajině*, 2025, §71 a 77, CZE). Nejčastěji se Soud při posuzování zaměřuje na přiměřenost zásahu.

Soud při zkoumání přiměřenosti zohlednil mimo jiné tyto faktory: závažnost trestného činu, který orgány vyšetřují; podezření orgánů na účast advokáta na trestném činu; existence předchozího nebo následného povolení (příkazu) soudu; okolnosti, za nichž bylo povolení vydáno, a zejména další důkazy, které byly v té době k dispozici; obsah a rozsah příkazu; způsob provedení prohlídky/kontroly/zajištění, včetně toho, zda byly přítomny nezúčastněné osoby a zda byl použit protokol o zpracování údajů; a rovněž rozsah možných dopadů na činnost a pověst osoby, které se opatření týká (*Sérvulo & Associados - Sociedade de Advogados, RL a ostatní proti Portugalsku*, 2015, § 100, CZE, a *Kruglov a ostatní proti Rusku*, 2020, § 125 a § 132, a citované odkazy).

Zatímco přítomnost „*bâtonniera*“ (předsedy advokátní komory) je považována za zvláštní procesní záruku (*André a ostatní proti Francii*, 2008, § 42–43*, Xavier Da Silveira proti Francii*, 2010, § 37 a 43), neznamená to automaticky, že vylučuje porušení článku 8 (viz například *André a ostatní proti Francii*, 2008, § 44). Je důležité, aby role zástupce advokátní komory, je-li přítomen při prohlídce, nebyla čistě symbolická a formální, a aby měl právo zasahovat do prohlídky a zajištění takovým způsobem, aby byla skutečně zajištěna praktická a účinná ochrana důvěrných informací, na které se vztahuje advokátní tajemství (*Kulák proti Slovensku*, 2025, § 85).

Přítomnost nezúčastněných osob coby svědků však není považována za procesní záruku v případech, kdy se jedná o pouhé laiky bez jakékoli právní kvalifikace, a proto nejsou schopni identifikovat privilegované materiály (*Iliya Stefanov proti Bulharsku*, 2008, § 43, *Yuditskaya a ostatní proti Rusku*, 2015, § 30).

Významné příklady

- *Niemietz proti Německu*, 1992. První rozsudek, v němž Soud výslovně rozhodl, že se článek 8 vztahuje na prostory, v nichž je vykonávána profesní činnost, a na čistě profesní korespondenci advokátů (viz též odkazy na předchozí judikaturu v § 32 *in fine*).
- *Kopp proti Švýcarsku*, 1998. První rozsudek ve věci odposlechu telefonních hovorů advokátní kanceláře; porušení z důvodu nedostatečné kvality zákona; odposlech shledán neslučitelným se zásadami právního státu, CZE.
- *Roemen a Schmit proti Lucembursku*, 2003. Prohlídka advokátní kanceláře s cílem zjistit zdroje novináře zastupovaného advokátkou; porušení.
- *Wieser a Bicos Beteiligungen GmbH proti Rakousku*, 2007. Zajištění elektronických dat při prohlídce v advokátní kanceláři; porušení pro nedodržení procesních záruk, CZE.
- *Smirnov proti Rusku*, 2007. Prohlídka a zajištění dokumentů v počítači v domě advokáta, které byly použity jako důkaz v trestní věci, v níž advokát obhajoval obžalované; porušení.
- *André a ostatní proti Francii*, 2008. Prohlídka a zajištění dokumentů (včetně osobních) v advokátní kanceláři finančními kontrolory za účelem zjištění důkazů proti společnosti, která

byla klientem kanceláře; přítomnost předsedy advokátní komory a jeho výslovný nesouhlas nezabránily faktickému nahlédnutí do veškerých dokumentů v kanceláři a jejich zajištění; porušení.

- *Iliya Stefanov proti Bulharsku*, 2008. Soud vyjádřil pochybnosti o zákonnosti prohlídky a zajištění věcí v advokátní kanceláři, ačkoli bulharské právní předpisy v té době výslovně stanovily, že dokumenty advokátů jsou „nedotknutelné" a nemohou být kontrolovány ani zajištěny; nepřiměřené opatření; porušení. Stěžovatel však neprokázal, že jeho hovory z mobilního telefonu byly odposlouchávány, a Soud shledal stížnost zjevně neopodstatněnou.
- *Xavier Da Silveira proti Francii*, 2010. Domovní prohlídka u advokáta, který byl členem zahraniční advokátní komory, aniž by byl přítomen „*bâtonnier*" (předseda advokátní komory); porušení.
- *Michaud proti Francii*, 2012. Zákonná povinnost advokátů oznámit podezření na praní peněz jejich klienty; tato povinnost nenarušuje samotnou podstatu obhajoby; zákon poskytuje procesní záruky; neporušení, CZE.
- *Vinci Construction a GTM Génie Civil et Services proti Francii*, 2015. Zajištění veškerých profesních elektronických zpráv v obchodních společnostech, včetně výměny komunikace s advokáty, které nesouvisely s vyšetřováním. Následný soudní přezkum byl pouhou formalitou bez jakéhokoli konkrétního zkoumání; porušení, CZE.
- *Sérvulo & Associados – Sociedade de Advogados, RL a ostatní proti Portugalsku*, 2015. Jeden z prvních rozsudků, jimiž nebylo shledáno žádné porušení, se týkal rozsáhlého zajištění dokumentů v advokátní kanceláři, CZE.
- *Versini-Campinchi a Crasnianski proti Francii*, 2016. Konstatování, že nedošlo k porušení, pokud jde o použití přepisu rozhovoru s klientem v situaci, kdy byly telefonní hovory stěžovatele zachyceny v průběhu kárného řízení proti němu (byl advokát).
- *Sommer proti Německu*, 2017. Kontrola bankovního účtu advokáta v rámci trestního vyšetřování proti jednomu z jeho klientů; banka zaslala státnímu zástupci seznam transakcí; porušení (nedostatečné procesní záruky), CZE.
- *Wolland proti Norsku*, 2018. Zadržování materiálů zajištěných v advokátní kanceláři orgány bez formálního rozhodnutí o zajištění a kroky učiněné stěžovatelem (bývalým advokátem) ke zjednání nápravy; neporušení.
- *Laurent proti Francii*, 2018. Zajištění a přečtení ručně psaných poznámek obsahujících profesní kontaktní údaje, které advokát poskytl svým klientům, kteří byli eskortováni policií. Námitka neexistence vážného znevýhodnění byla zamítnuta, neboť stížnost se týkala způsobu výměny informací, o němž Soud dosud nerozhodl; porušení.
- *Kırdök a ostatní proti Turecku*, 2019. Zajištění a následné odmítnutí vrátit nebo zničit elektronické spisy stěžovatelů, advokátů, v trestním řízení vedeném proti jinému advokátovi, který sdílel stejné kanceláře. Pochybnosti o předvídatelnosti (zákonnosti) zásahu. Porušení z důvodu absence nezbytnosti a procesních záruk (zejména zkráceného odůvodnění soudního rozhodnutí o žádosti o vrácení/zničení spisů).
- *Altay proti Turecku (č. 2)*, 2019. Přítomnost vězeňského dozorce při hovorech mezi vězněm a jeho advokátem; porušení, CZE.
- *Kruglov a ostatní proti Rusku*, 2020. Zajišťování přístrojů při prohlídkách, označovaných rovněž jako „kontroly" a „ohledání místa činu", v kancelářích advokátů a právních poradců bez jakýchkoli procesních záruk; porušení.
- *Klaus Müller proti Německu*, 2020. Pořádková pokuta uložená advokátovi, který odmítl vypovídat v trestním řízení proti bývalému vedení společností, které byly jeho klienty, poté, co jej zbavily povinnosti mlčenlivosti. Opatření bylo shledáno zákonným (předvídatelným)

navzdory nejednotné vnitrostátní judikatuře a přiměřeným; neporušení.

- *Särgava proti Estonsku*, 2021. Zajištění počítače a mobilního telefonu v domově a autě advokáta, jejichž obsah byl následně zkoumán orgány v rámci trestního řízení vedeného proti němu. Nezákonný zásah; porušení, CZE.
- *Vasil Vasilev proti Bulharsku*, 2021. Nezákonný záznam rozhovoru mezi advokátem a jeho klientem v důsledku skrytého sledování telefonní linky klienta. Vnitrostátní soudy později rozhodly, že záznam není možné použít jako důkaz v trestním řízení proti klientovi. Nenařídily však zničení tohoto záznamu (neměly k tomu pravomoc), ale zaslaly jej soudu, který opatření povolil. Žádost stěžovatele o odškodnění byla zamítnuta. Porušení z důvodu nedostatečné jasnosti právního rámce týkajícího se zničení nezákonných záznamů komunikace mezi advokátem a jeho klientem (neexistence procesních záruk týkajících se konkrétně tohoto zničení).
- *Mateuț proti Rumunsku* (rozhodnutí), 2022. Odposlech a záznam telefonického rozhovoru mezi stěžovatelem – advokátem – a jeho klientem, kteří se chystali k podpisu smlouvy. Stěžovatel byl nejprve předvolán jako svědek ve věci týkající se jeho klienta, poté soud rozhodl, že tato výpověď je nezákonná, a nařídil vyloučit ze spisu přepis rozhovoru s odůvodněním, že důkaz nebyl pořízen zákonným způsobem. Soud shledal, že orgány nepřímo uznaly porušení stěžovatelova práva na respektování jeho soukromého života a korespondence a zjednaly nápravu a že stěžovatel mohl podat žalobu na náhradu škody. Nepřijatelnost, neboť stěžovatel již nemohl tvrdit, že je obětí porušení článku 8.
- *Bersheda a Rybolovlev proti Monaku*, 2024. Rozsáhlé zkoumání mobilního telefonu advokáta na základě příkazu vydaného vyšetřujícím soudcem. Následné zkoumání obsahu mobilního telefonu bylo mimo rámec zajištění. Soud shledal, že stěžovatel nemohl využít záruk profesního tajemství poskytovaných advokátům; porušení.
- *Namazli proti Ázerbajdžánu*, 2024. Dokumenty advokáta byly před a po jeho setkání s klientem ve vězení zkontrolovány vězeňským personálem. Soud shledal, že platné vnitrostátní právní předpisy nerozlišují mezi běžnými návštěvníky a advokáty vězňů. Rovněž dospěl k závěru, že nedostatky ve vnitrostátních právních předpisech a jejich uplatňování zbavují vztah mezi advokátem a klientem jejich podstaty; porušení, CZE.
- *Reznik proti Ukrajině*, 2025. Prohlídka bytu advokáta v rámci trestního řízení proti jeho klientovi, při které byla zajištěna jeho zařízení pro ukládání dat a posléze zkoumána odborníky. Soud shledal, že široký rozsah příkazu k domovní prohlídce nebyl v praxi vyvážen zavedením dostatečných procesních záruk, přičemž samotná skutečnost, že elektronická zařízení advokáta, která mohla potenciálně obsahovat citlivé materiály, mohla být zajištěna, odvezena a zpřístupněna úředníkům bez jakéhokoli vnějšího dohledu nebo jiných záruk, představovala nepřiměřený zásah do práv advokáta, který podal stížnost, podle článku 8; porušení, CZE.
- *Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2025. Skryté sledování tří stěžovatelů v rámci policejních operací prováděných v průběhu trestního řízení proti nim, během nichž mohla být odposlouchávána jejich komunikace se čtvrtým stěžovatelem, právníkem, což bylo v rozporu s právem na zachování mlčenlivosti mezi advokátem a klientem. Vzhledem k tomu, že (i) stěžovatelům byl odepřen přístup k soudním rozhodnutím, která povolovala skryté sledování, pouze z důvodu, že byla „utajená“, aniž by došlo k vyvážení protichůdných zájmů, které byly v sázce; (ii) neexistovala žádná podrobná vnitrostátní pravidla a pokyny stanovující postup pro identifikaci a nakládání s náhodně zachycenou privilegovanou komunikací mezi advokáty a klienty ani nezávislý dozorový orgán dohlížející na zachycování soukromých komunikací; a (iii) neexistovaly dostatečné procesní záruky pro ověření zákonnosti a nezbytnosti zásahu a pro poskytnutí nápravy v případě namítaného porušení práv podle článku 8, Soud shledal, že napadený zásah nebyl „v souladu se zákonem“; porušení.

- *Kavečanský proti Slovensku*, 2025, kde Soud dospěl k závěru, že argumenty podporující ochranu profesního tajemství mezi advokátem a klientem lze uplatnit i ve vztahu k jiným právním profesionálům, kteří zpracovávají informace o klientech podléhající profesnímu tajemství, například notářům.

Ostatní příklady

- *Camenzind proti Švýcarsku*, 1997;
- *Tamosius proti Spojenému království* (rozhodnutí), 2002;
- *Elçi a ostatní proti Turecku*, 2003;
- *Van Rossem proti Belgii*, 2004;
- *Sallinen a ostatní proti Finsku*, 2005;
- *Kolesnichenko proti Rusku*, 2009;
- *Heino proti Finsku*, 2011;
- *Robathin proti Rakousku*, 2012, CZE;
- *Saber proti Norsku*, 2020, CZE;
- *Kadura a Smaliy proti Ukrajině*, 2021;
- *Romanchenko a Kharazishvili proti Gruzii*, 2025.

Vyloučení z advokátní komory a jiná opatření s dopadem na „soukromý život" ve smyslu článku 8

V některých poměrně vzácných případech musel Soud rozhodnout o použitelnosti článku 8 na situace, kdy byli stěžovatelé (advokáti a advokátní koncipienti) v důsledku kárných sankcí vyloučeni z advokátní komory, a o souladu vyloučení s tímto článkem. V této souvislosti viz rozsudky ve věci *Jankauskas proti Litvě (č. 2)*, 2017, a *Lekavičienė proti Litvě*, 2017, CZE, v nichž Soud shledal článek 8 použitelným, ale neshledal jeho porušení.

Ve věci *Kogan a ostatní proti Rusku*, 2023, Soud skutečně shledal porušení článku 8, pokud jde o odnětí povolení k pobytu významné právničce zabývající se lidskými právy, kterým se vnitrostátní orgány snažily především potrestat ji a jejího manžela za jejich aktivity v této oblasti a zabránit jim v pokračování.

Ve věci *Bayramov proti Ázerbajdžánu* z roku 2025 Soud dospěl k závěru, že zveřejnění videozáznamu naznačujícího, že stěžovatel řídil pod vlivem alkoholu, ovlivnilo jeho soukromý život do takové míry, že se na něj vztahuje článek 8 (§ 40), a shledal porušení tohoto článku, protože vnitrostátní soudy řádně neposoudily tvrzení stěžovatele, že video do médií rozšířila policie (§ 50–54).

Profesní pověst

Ve věci *Kajganić proti Srbsku* z roku 2024 soud konstatoval, že ačkoli stěžovatelka, obhájkyně v významných trestních případech, nebyla veřejnou osobností, stala se známou veřejnosti v souvislosti s tímto případem, a proto nelze říci, že byla běžnou soukromou osobou, takže mohla očekávat, že se v tisku objeví články týkající se její profesní činnosti. Zároveň Soud zdůraznil význam obhájců. Celkově byl Soud přesvědčen, že vnitrostátní soudy řádně zvážily zájmy na ochraně dobré pověsti stěžovatelky a právo druhé strany na svobodu projevu, a shledal neporušení článku 8.

Ve věci *Arvanitis a Phileleftheros Public Company Limited proti Kypru*, 2025, Soud shledal, že se advokát vystavil kritice tím, že se zúčastnil veřejné debaty o navrácení uloupených uměleckých děl; bylo shledáno, že napadený článek nekomentoval soukromý život advokáta, ale otázku, kterou jako první vznesl on sám (§ 37).

Zásady vyplývající ze současné judikatury k článku 10

Povaha a rozsah svobody projevu advokátů

Svoboda projevu advokátů souvisí s nezávislostí uvedeného povolání. Zahrnuje podstatu všech vyslovených myšlenek a informací a právo veřejně se vyjadřovat k fungování justičního systému, i když jejich kritika nesmí překročit určité meze (*Morice proti Francii* [velký senát], 2015, s odkazy v něm uvedenými, CZE).

Mezi advokáty a novináři je zásadní rozdíl, který vyplývá z postavení advokátů v rámci výkonu spravedlnosti; jsou zapojeni do justičního systému a nespadají do kategorie „hlídacích psů demokracie“ (*Studio Monitori a ostatní proti Gruzii*, 2020, § 42, CZE, a *Morice proti Francii* [velký senát], 2015, § 148 a 168, CZE, *Străisteanu proti Moldavsku*, 2025, § 71). Advokáta nelze považovat ani za vnějšího svědka, který je odpovědný za informování veřejnosti, neboť je přímo zapojen do justičního systému.

Výroky advokátů mohou být považovány buď za poškozování pověsti jiných osob (soudců nebo orgánů), nebo za vyzrazení důvěrných informací, které porušují mlčenlivost v rámci vyšetřování.

Posouzení přiměřenosti zásahu Soudem

Prakticky ve všech případech týkajících se těchto záležitostí se debata soustředila na přiměřenost zásahu, neboť zákonnost opatření a legitimní cíl nevyvolávaly u Soudu ani u účastníků řízení žádné zvláštní otázky.

Mezi konkrétní kritéria, která Soud při posuzování přiměřenosti zohledňuje, patří postavení advokáta; důstojnost jeho povolání[6], veškeré souvislosti výroků (zejména pokud je lze považovat za zavádějící nebo za bezdůvodný útok); to, zda použité výrazy dostatečně odráží skutkové okolnost případu (*Mor proti Francii*, 2011, § 53, CZE); a povahu a závažnost sankce (trestní či netrestní). Obecně lze říci, že trestní sankce, zejména ty, které mohou vést ke zbavení svobody, je těžší odůvodnit (*Rodriguez Ravelo proti Španělsku*, 2016, § 41 a 50). Svoboda projevu advokátů není neomezená, ale zásah do této svobody bude jen výjimečně považován za „nezbytný v demokratické společnosti“, a to i v případě mírné trestní sankce (*Mor proti Francii*, 2011, § 44, CZE, a citované odkazy, a *Radobuljac proti Chorvatsku*, 2016, § 58).

Soud rovněž shledal, že ačkoli jsou advokáti zapojeni do justičního systému a požívají výlučného práva na slyšení a imunity vůči soudnímu řízení, pokud jde o jejich ústní přednesy před soudem, musí být jejich chování uvážlivé, čestné a důstojné (*Casado Coca proti Španělsku*, 1994, § 46).

V rámci svobody projevu musí mít advokáti na paměti nejlepší zájem svého klienta, neboť uložení trestu odnětí svobody obhájci může mít za určitých okolností dopad nejen na práva advokáta podle článku 10, ale i na právo klienta na spravedlivý proces podle článku 6 Úmluvy. Z toho vyplývá, že případný odrazující účinek je důležitým faktorem, který je třeba v rámci účinného výkonu spravedlnosti zvážit při hledání vhodné rovnováhy mezi soudy a advokáty (*Kyprianou proti Kypru* [velký senát], 2005, § 175).

Soud rozlišuje, zda se advokát vyjadřuje v jednací síni soudu, nebo jinde. V případě vyjádření v jednací síni soudu, zejména pokud nejsou výroky šířeny mimo síň soudu, má advokát větší míru volnosti. Při veřejných prohlášeních není advokát zproštěn povinnosti zachovávat obezřetnost ve vztahu k mlčenlivosti týkající se probíhajícího soudního vyšetřování, i když nemůže být činěn odpovědným za výroky zveřejněné v tisku, které následně popřel (*Morice proti Francii* [velký senát], 2015, § 136–138, CZE).

Z hlediska metodiky Soud někdy analyzuje postavení stěžovatele jako advokáta v rámci posuzování přiměřenosti v samostatném pododdíle (například *Čeferin proti Slovinsku*, 2018).

[6] Viz Nikula proti Finsku, § 41 a 46 – kde je pojem povolání právníka použit v širokém smyslu, aby se vztahoval i na soudce a státní zástupce.

Významné příklady

Vyjádření advokáta v jednací síni soudu (ve věcech, kdy bylo vyjádření posouzeno vnitrostátními orgány jako hanlivé/urážlivé):

- Ke zbytečným a urážlivým výrokům advokátů: *Mahler proti Německu* (rozhodnutí), 1998 (nepřijatelnost), *W.R. proti Rakousku* (rozhodnutí), 1997 (částečná nepřijatelnost).
- *Nikula proti Finsku*, 2002. Řízení o pomluvě (soukromoprávní žaloba) zahájené státním zástupcem proti stěžovatelce – obhájkyni – za výrok při jednání, který byl kritikou strategie obžaloby; porušení.
- *Kyprianou proti Kypru* [velký senát], 2005. Advokát uznán vinným z pohrdání soudem stejnými soudci, před kterými se pohrdání dopustil, a odsouzen k pěti dnům okamžitého odnětí svobody; porušení.
- *Kincses proti Maďarsku*, 2015. Kárné řízení, jehož výsledkem byla pokuta uložená stěžovateli za výroky o soudci (tvrzení, že soudce je nekompetentní a nenávidí obžalovaného); neporušení.
- *Bono proti Francii*, 2015. Trest (napomenutí spojené s dočasným vyloučením z profesních organizací) uložený advokátovi za obvinění vyšetřujících soudců v trestním řízení proti jeho klientovi ze spoluúčasti na mučení. Napadené argumenty přímo přispěly k úkolu stěžovatele hájit svého klienta, představovaly spíše hodnotové úsudky a měly určitý faktický základ; porušení, CZE.
- *Radobuljac proti Chorvatsku*, 2016. Pokuta uložená stěžovateli za pohrdání soudem poté, co v odvolání uvedl určité kritické poznámky. Orgány tyto výroky neposoudily ve vzájemných souvislostech, ani nezohlednily formu vyjádření. Soud neshledal v obsahu ani v záměru stěžovatele nic, co by mohlo soudce urazit. Navíc soudce, který stěžovateli pokutu uložil, byl tím, kdo byl výroky uražen. Ačkoli bylo chování stěžovatele nezdvořilé a mohlo být projevem neúcty, jeho připomínky se týkaly výhradně způsobu, jakým soudci vedli řízení; porušení.
- *Rodriguez Ravelo proti Španělsku*, 2016. Trestní odsouzení za urážky kvůli výrazům použitým advokátem v písemném podání, které obsahovalo hodnotící soudy vůči soudci a obviňovalo jej z odsouzeníhodného jednání (například lží) v souvislosti s hájením zájmů klienta; porušení.
- *Čeferin proti Slovinsku*, 2018. Pokuta za pohrdání soudem uložená obhájci, který ve svých podáních kritizoval státního zástupce a znalce, aniž by měl obhájce možnost se před uložením pokuty k věci vyjádřit nebo se hájit; porušení.
- *Bagirov proti Ázerbájdžánu*[7], 2020. Advokát dočasně vyloučený z advokátní komory za veřejné obvinění z policejního násilí, poté vyškrtnutý za neuctivé komentáře o soudci v jednací síni soudu v době, kdy zastupoval klienta *Ilgar Mammadov*, CZE; absence právního základu; porušení.
- *Backović proti Srbsku (č. 2)*, 2025. Uložení pokuty advokátovi za pohrdání soudem z důvodu výroků (obviňujících soudce ze zneužití úřadu a znevažujících soud, jakož i zkušenosti, odborné znalosti a profesní schopnosti soudce rozhodujícího v dané věci) uvedených v jeho písemné námitce proti rozhodnutí soudu prvního stupně. Vzhledem k povaze těchto výroků byly důvody uvedené vnitrostátními soudy shledány relevantními a dostatečnými. Pokuta nebyla shledána nepřiměřenou. Soud konstatoval, že navzdory uložení pokuty týmž soudcem, který se cítil osobně uražen výroky stěžovatele, mohl stěžovatel využít následného účinného soudního přezkumu, čehož také využil. Neporušení.

[7] V tomto případě se advokát vyjadřoval jak v jednací síni soudu, tak mimo ni.

Vyjádření advokáta mimo jednací síň soudu

- *Morice proti Francii* [velký senát], 2015. Trestní odsouzení advokáta za spoluúčast na očerňování vyšetřujícího soudce kvůli výrokům uvedeným v tisku; porušení, CZE.
- *Casado Coca proti Španělsku*, 1994. Kárná sankce (napomenutí) uložená advokátovi za zveřejnění reklamy na jeho advokátní kancelář v několika vydáních místního zpravodaje; neporušení.
- *Schöpfer proti Švýcarsku*, 1998. Kárný postih stěžovatele – advokáta – za jeho kritiku soudů na tiskové konferenci. S ohledem na obecnou povahu, závažnost a tón veřejně vyjádřených stížností a na mírnou povahu pokuty k porušení nedošlo, CZE.
- *Amihalachioaie proti Moldavsku*, 2004. Uložení pokuty advokátovi za to, že v telefonickém rozhovoru s novinářem kritizoval rozhodnutí Ústavního soudu; porušení.
- *Foglia proti Švýcarsku*, 2007. Pokuta uložená advokátovi za zveřejnění dokumentů z trestního spisu, které vedly ke kampani v tisku souběžně se soudním řízením; porušení.
- *Mor proti Francii*, 2011. Stěžovatelka – advokátka – odpovídala během tiskové konference na otázky novinářů týkající se trestního případu, v němž figurovala. Pokud je případ medializován z důvodu závažnosti skutečností a osob, které mohou být do případu zapojeny, nemůže být advokát potrestán za porušení mlčenlivosti ve vztahu k vyšetřování, pokud se pouze osobně vyjádřil k informacím, které jsou již novinářům známy a které se chystají zveřejnit, ať už s tímto vyjádřením nebo bez něj; porušení, CZE.
- *Karpetas proti Řecku*, 2012. Pokuta uložená advokátovi za zákeřné obvinění (obvinění státního zástupce a soudce z korupce); neporušení.
- *Rogalski proti Polsku*, 2023. Disciplinární sankce (pokuta a dočasný zákaz výkonu určitých profesních činností) uložená advokátovi za podání stížnosti proti státnímu zástupci jménem svého klienta, v níž ho obvinil z korupce. Soud zdůraznil důležitost možnosti oznamovat trestné činy související s korupcí; porušení.
- *Lutgen proti Lucembursku*, 2024. Trestní pokuta uložená advokátovi za urážku soudce v korespondenci zaslané státním orgánům. Soud shledal, že údajné urážlivé výroky byly sice hodnotícím soudem, ale existoval dostatečný faktický základ, který je podpořil. Soud posoudil výroky stěžovatele s ohledem na nutnost chránit zájmy jeho klienta v nouzové situaci; porušení, CZE.

Ostatní příklady

- *Steur proti Nizozemsku*, 2003;
- *Coutant proti Francii* (rozhodnutí), 2008;
- *Karpetas proti Řecku*, 2012;
- *Pais Pires de Lima proti Portugalsku*, 2019.

Zásady vyplývající ze současné judikatury k článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě

Toto téma se týká dvou hlavních aspektů:

(i) práva na ochranu majetku, který tvoří pracovní zařízení (obvykle počítačový hardware);
(ii) práva na odměnu.

V těchto oblastech platí obecné zásady článku 1 Protokolu č. 1. Je však třeba zohlednit skutečnost, že zajištěné předměty mohou být součástí vybavení, které advokát potřebuje ke své činnosti. Zejména pokud zajištěný hardware (počítače, notebooky apod.) není předmětem, nástrojem nebo výnosem

z trestné činnosti, což obvykle nebývá, může být jeho zajištění a zejména zadržování obtížně odůvodnitelné (*Smirnov proti Rusku*, 2007, § 58–59). Dosud bylo zaznamenáno jen málo rozsudků na toto téma.

Významné příklady

Zajištění pracovního zařízení

- *Smirnov proti Rusku*, 2007. Počítač advokáta zajištěný orgány od roku 2000. Zatímco informace na pevném disku měly pro vyšetřování význam, počítač sám o sobě význam neměl. Soud neshledal žádný důvod pro jeho další zajištění; porušení.
- *Kruglov a ostatní proti Rusku*, 2020. Zajištění počítačů advokátů; porušení i v situaci, kdy byly materiály neprodleně vráceny (za jeden měsíc).

Právo na odměnu

- *Van der Mussele proti Belgii*, 1983. Stěžovateli – advokátnímu koncipientovi, který byl soudem ustanoven jako obhájce – nebyla vyplacena odměna, a dokonce mu vznikly náklady z důvodu plnění zákonné povinnosti uložené státem. Nepoužitelnost článku 1 Protokolu č. 1 z důvodu věcné nepříslušnosti.
- *Dănoiu a ostatní proti Rumunsku*, 2022. Podstatné snížení odměn vyplacených stěžovatelům jako soudem ustanovených advokátů bez jasného a předvídatelného právního základu; porušení.

Shrnutí obecných zásad

- K důvěrné povaze komunikace mezi advokátem a klientem: *Michaud proti Francii*, 2012, § 117–119, CZE.
- Ke svobodě projevu advokátů: *Morice proti Francii* [velký senát], 2015, § 132–139, CZE.

Související (ale odlišná) témata

- O korespondenci mezi klientem (vězněm) a jeho advokátem: *Campbell proti Spojenému království*, 1992.
- K odsouzení novinářů za použití a šíření informací z probíhajícího soudního řízení v knize: *Dupuis a ostatní proti Francii*, 2007.
- K odsouzení redaktora novin za pomluvu vyšetřujících soudců: *July a SARL Libération proti Francii*, 2008.
- Ke slučitelnosti požadavků státu na přijetí do advokátní komory s článkem 8: *Bigaeva proti Řecku*, 2009, CZE.
- K nároku na příspěvky z penzijního fondu z příspěvků advokátů: *Klein proti Rakousku*, 2011.
- Ke vztahu advokátů a soudců: *Morice proti Francii* [velký senát], 2015, § 170 *in fine,* CZE.
- K přístupu k soudu ve věci odmítnutí projednat žalobu na ochranu osobnosti podanou stěžovatelem (advokátem) proti soudci, který požádal advokátní komoru, aby proti němu zahájila kárné řízení z důvodu jeho chování během občanskoprávního řízení: *Sergey Zubarev proti Rusku*, 2015, CZE.
- Ke špatnému zacházení s advokátem zastupujícím klienta na policejní služebně: *Cazan proti Rumunsku*, 2016, CZE.

- K použitelnosti článků 6 a 8 v případě, kdy byli stěžovatelé – advokáti – vyloučeni ze soudního řízení, v němž zastupovali své klienty: *Angerjärv a Greinoman proti Estonsku*, 2022.
- K rozsahu ochrany dobré pověsti advokátů, kteří nebyli stěžovateli, před hanlivými výroky: *Mesić proti Chorvatsku*, 2022 (občanskoprávní rozsudek proti bývalému prezidentovi za pomluvu, že advokát potřebuje psychiatrickou léčbu za to, že ho zapletl do trestního oznámení, neporušení, CZE), a též *Matalas proti Řecku*, 2021 (rozsudek proti stěžovateli za pomluvu z důvodu jeho výroků jako generálního ředitele společnosti o jeho bývalém právním poradci).
- K právům běžných občanů – klientů advokátů – na spravedlivý proces, která sice často souvisejí s právy advokátů, ale jsou na nich nezávislá*: Hamdani proti Švýcarsku*, 2023.
- K diskriminaci ve smyslu článku 1 Protokolu č. 12 z důvodu odmítnutí povolit stěžovateli – advokátovi – používat během soudního řízení nářečí (úředně uznanou variantu srbského jazyka): *Paun Jovanović proti Srbsku*, 2023.
- K ochraně poskytnuté advokátce a známé aktivistce za práva LGBTQ+, která byla nucena odstranit ze své facebookové stránky videa, na nichž její kolega advokát v předvečer pochodu hrdosti („Pride“) vůči ní pronesl urážlivé homofobní poznámky (advokátka v tomto kontextu přirovnávána k „veřejnému hlídacímu psu“): *Străisteanu proti Moldavsku*, 2025.
- K ochraně poskytované známému právníkovi, který se vystavil kritice účastí ve veřejné debatě (právník v tomto kontextu srovnáván s politikem): *Arvanitis a Phileleftheros Public Company Limited proti Kypru*, 2025.

Ostatní odkazy

Průvodce judikaturou:

- Průvodce článkem 8 – Právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence
- Průvodce článkem 10 – Svoboda projevu
- Průvodce článkem 1 Protokolu č. 1 – Ochrana vlastnictví

Ostatní klíčová témata:

- Přístup k obhájci, CZE
- Ochrana soudnictví, CZE

Ostatní:

- Doporučení R(2000)21 Výboru ministrů členským státům o svobodě výkonu povolání advokáta (přijaté dne 25. října 2000)
- Základní zásady úlohy advokátů (přijaté dne 7. září 1990 na 8. kongresu OSN o předcházení trestné činnosti a zacházení s pachateli, Havana, Kuba)
- Doporučení 2085 (2016) a rezoluce 2095 (2016) Parlamentního shromáždění Rady Evropy
- Doporučení 2121 (2018) Důvody pro vypracování evropské úmluvy o povolání advokáta

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

Zásadní případy:

- *Michaud proti Francii*, č. 12323/11, 6. prosince 2012 (neporušení článku 8);

  CZE
- *Morice proti Francii* [velký senát], č. 29369/10, 24. dubna 2015 (porušení článku 10);

  CZE
- *Kyprianou proti Kypru* [velký senát], č. 73797/01, 15. prosince 2005 (porušení článku 10).

Ostatní případy podle článku 8:

- *Niemietz proti Německu*, č. 13710/88, 16. prosince 1992 (porušení);
- *Camenzind proti Švýcarsku*, č. 21353/93, 16. prosince 1997 (neporušení);
- *Kopp proti Švýcarsku*, č. 23224/94, 15. března 1998 (porušení);

  CZE
- *Tamosius proti Spojenému království* (rozhodnutí), č. 62002/00, 19. září 2002 (nepřijatelnost – zjevná neopodstatněnost);
- *Elçi a ostatní proti Turecku*, č. 23145/93 a 25091/94, 13. listopadu 2003 (porušení);
- *Roemen a Schmit proti Lucembursku*, č. 51772/99, 25. února 2003 (porušení);
- *Van Rossem proti Belgii*, č. 41872/98, 9. prosince 2004 (porušení);
- *Sallinen a ostatní proti Finsku*, č. 50882/99, 27. září 2005 (porušení);
- *Smirnov proti Rusku*, č. 71362/01, 7. června 2007 (porušení);
- *Wieser a Bicos Beteiligungen GmbH proti Rakousku*, č. 74336/01, 16. prosince 2007 (porušení);

  CZE
- *Iliya Stefanov proti Bulharsku*, č. 65755/01, 22. května 2008 (zčásti porušení a zčásti zjevná neopodstatněnost);
- *André a ostatní proti Francii*, č. 18603/03, 24. července 2008 (porušení);
- *Kolesnichenko proti Rusku*, č. 19856/04, 9. dubna 2009 (porušení);
- *Xavier Da Silveira proti Francii*, č. 43757/05, 21. ledna 2010 (porušení);
- *Heino proti Finsku*, č. 56720/09, 15. února 2011 (porušení);
- *Robathin proti Rakousku*, č. 30457/06, 3. července 2012 (porušení);

  CZE
- *Michaud proti Francii*, č. 12323/11, 16. prosince 2012 (neporušení);

  CZE
- *Vinci Construction a GTM Génie Civil et Services proti Francii*, č. 63629/10 a 60567/10, 2. dubna 2015 (porušení);

  CZE

- *Sérvulo & Associados – Sociedade de Advogados, RL a ostatní proti Portugalsku*, č. 27013/10, 3. září 2015 (neporušení);

  CZE

- *Versini-Campinchi a Crasnianski proti Francii*, č. 49176/11, 16. června 2016 (neporušení);
- *Sommer proti Německu*, č. 73607/13, 27. dubna 2017 (porušení);

  CZE

- *Jankauskas proti Litvě (č. 2)*, č. 48427/09, 27. června 2017 (neporušení);
- *Lekavičienė proti Litvě*, č. 50446/09, 27. června 2017 (neporušení);

  CZE

- *Wolland proti Norsku*, č. 39731/12, 17. května 2018 (neporušení);
- *Laurent proti Francii*, č. 28798/13, 24. května 2018 (porušení);
- *Altay proti Turecku (č. 2)*, č. 11236/09, 9. dubna 2019 (porušení);

  CZE

- *Kırdök a ostatní proti Turecku*, č. 14704/12, 3. prosince 2019 (porušení);
- *Saber proti Norsku*, č. 459/18, 17. prosince 2020 (porušení);

  CZE

- *Kruglov a ostatní proti Rusku*, č. 11264/04 a 15 dalších, 4. února 2020 (porušení ve vztahu k 22 stěžovatelům);
- *Klaus Müller proti Německu*, č. 24173/18, 19. listopadu 2020 (neporušení);
- *Kadura a Smaliy proti Ukrajině*, č. 42753/14 a 43860/14, 21. ledna 2021 (porušení);
- *Särgava proti Estonsku*, č. 698/19, 16. listopadu 2021 (porušení);

  CZE

- *Vasil Vasilev proti Bulharsku*, č. 7610/15, 16. listopadu 2021 (porušení);
- *Mateuț proti Rumunsku* (rozhodnutí), č. 35959/15, 1. března 2022 (nepřijatelnost – ztráta postavení oběti);
- *Kogan a ostatní proti Rusku*, č. 54003/20, 7. března 2023 (porušení);
- *Bersheda a Rybolovlev proti Monaku*, č. 36559/19 a 36570/19, 6. června 2024 (porušení);
- *Namazli proti Ázerbajdžánu*, č. 8826/20, 20. června 2024 (porušení);

  CZE

- *Kajganić proti Srbsku*, č. 27958/16, 8. října 2024 (porušení);
- *Reznik proti Ukrajině*, č. 31175/14, 23. ledna 2025 (porušení);

  CZE

- *Denysyuk a ostatní proti Ukrajině*, č. 22790/19 a 3 další, 13. února 2025 (porušení);
- *Romanchenko a Kharazishvili proti Gruzii*, č. 33067/22 a 37832/22, 18. února 2025 (porušení);
- *Kulák proti Slovensku*, č. 57748/21, 3. dubna 2025 (porušení);
- *Kavečanský proti Slovensku*, č. 49617/22, 29. dubna 2025 (porušení);
- *Bayramov proti Ázerbajdžánu*, č. 45735/21, 6. května 2025 (porušení).

Ostatní případy podle článku 10:

- *Casado Coca proti Španělsku*, č. 15450/89, 24. února 1994 (neporušení);
- *W.R. proti Rakousku* (rozhodnutí), č. 26602/95, 30. června 1997 (částečná nepřijatelnost – zjevná neopodstatněnost);
- *Mahler proti Německu* (rozhodnutí), č. 29045/95, 14. ledna 1998 (nepřijatelnost – zjevná neopodstatněnost);
- *Schöpfer proti Švýcarsku*, č. 25405/94, 20. května 1998 (neporušení);

  CZE
- *Nikula proti Finsku*, č. 31611/96, 21. března 2002 (porušení);
- *Steur proti Nizozemsku*, č. 39657/98, 28. října 2003, ESLP 2003-XI (porušení);
- *Amihalachioaie proti Moldavsku*, č. 60115/00, 20. dubna 2004 (porušení);
- *Foglia proti Švýcarsku*, č. 35865/04, 13. prosince 2007 (porušení);
- *Coutant proti Francii* (rozhodnutí), č. 17155/03, 21. ledna 2008 (nepřijatelnost – zjevná neopodstatněnost);
- *Mor proti Francii*, č. 28198/09, 15. prosince 2011 (porušení);

  CZE
- *Karpetas proti Řecku*, č. 6086/10, 30. října 2012 (neporušení);
- *Kincses proti Maďarsku*, č. 66232/10, 27. ledna 2015 (neporušení);
- *Bono proti Francii*, č. 29024/11, 15. prosince 2015 (porušení);

  CZE
- *Rodriguez Ravelo proti Španělsku,* č. 48074/10, 12. ledna 2016 (porušení);
- *Radobuljac proti Chorvatsku,* č. 51000/11, 28. června 2016 (porušení);
- *Čeferin proti Slovinsku*, č. 40975/08, 16. ledna 2018 (porušení);
- *Pais Pires de Lima proti Portugalsku*, č. 70465/12, 12. února 2019 (porušení);
- *Bagirov proti Ázerbájdžánu*, č. 81024/12 a 28198/15, 25. června 2020 (porušení).
- *Rogalski proti Polsku*, č. 5420/16, 23. března 2023 (porušení);
- *Lutgen proti Lucembursku*, č. 36681/23, 16. května 2024 (porušení);

  CZE
- *Backović proti Srbsku (č. 2)*, č. 47600/17, 8. dubna 2025 (neporušení);
- *Arvanitis a Phileleftheros Public Company Limited proti Kypru*, č. 49917/22, 3. července 2025 (porušení).

Ostatní případy podle článku 1 Protokolu č. 1:

- *Van der Mussele proti Belgii*, č. 8919/80, 23. listopadu 1983 (nepoužitelnost z důvodu věcné nepříslušnosti);
- *Smirnov proti Rusku*, č. 71362/01, 7. června 2007 (porušení);
- *Kruglov a ostatní proti Rusku*, č. 11264/04 a 15 dalších, 4. února 2020 (porušení ve vztahu k 11 stěžovatelům);

- *Dănoiu a ostatní proti Rumunsku*, č. 54780/15 a 2 další, 25. ledna 2022 (porušení).